

Кой е този, който ме гледа от всички звезди на
небето и от всички неща на земята?
Затворете си очите, звезди и земни неща; не
гледайте голотата ми. Стига ми, че срамът ме
пече и ме мъчи в моите си очи.
И какво има да гледате? Дърво на живота, което
се е смалило до трън на пътя, та боде и себе си,
и друпите. Какво друго, ако не огън небесен,
паднал в блато, та нито свети, нито се гаси?
Орачи, не орането ви е важно, но Господ че вижда.
Свирачи, не свирнята ви е важна, но Господ че
слуша.
Сънливци, не сънищата ви са важни, но Господ
че бди.
Нелоквите около езерото са важни, но самото езеро.
Що е цялото време човешко, ако не една вълна,
която навасила веднъж жежкия пясък на брега,
па се покаяла, че оставила езерото, защото
пресъхнала?
Звезди и земни неща, не гледайте мен, но Господа.
Той единичък вижда. Него гледайте и ще се видите у
дома си.
Какво има да ми гледате: образа на собственото ви
изгнаничество? Опедалото на вашата скоротечност?
Господи, чудни брусей мой, обточен със златни
серафими, покрий ме като вдовишка, дреха и погий

сълзите ми, в които плаче мъката на път, заради него поне ме избави от спътничеството на кръвници и безбожници.

Господи, надеждо моя в отчаянието.

Господи, сило моя в немощта.

Господи, видело мое в мрака.

Тури само един пръст на челото ми и ще се изправа. Или, ако съм твърде мръсен за Твоите пръсти, прати ми един лъч от Твоето царство и ме повдигни – повдигни ме, Милост моя, от тази червоядина.

*И*мали ден от изминалите, човече, който да
желаеш да ти се върне?

Всички ти се галеха като свила и всички се
размъкваха като паяжина. Като мед са те посрещали,
като смрад си ги изпращал, пълни с измама и
грях до капака.

Гледай, всички локви под месечината лъщят като
огледала. И всички дни, осветлени от лекомислието
ти, лъщят като огледала. Но когато крачеше от
един ден в друг, лъжливите огледала се пръскаха
като тънък лед и ти газеше през киша и блато.
Може ли ден, комуто утрото и вечерта са предели,
да бъде Ден?

Господи светлосни, за друг ден когнее моята
душа, измъчена от измами: за деня без предели и
нощни сенки. За Твоя ден, който наричах свой,
когато бях едно с Теб.

Имали, човече, щастие зад теб, което би желал да
ти се върне? От две зальгалки с еднаква сладост,
втората е противна. От вчерашното щастие, туреню

наднешната трапеза, извърщаш глава с досада.
Дадени са ти само мигове щастие, за да те нажалят
с намека за истинското щастие в скута на
неизменно Щастливия, и вековен нещастие, за да те
пробудят от грозното и грално на измамата.
Господи, Господи, едничко щастие мое, готвишли
конак за отрудения Сибогомлец?
Господи, младост моя неостаряваща, в Теб щеще се
умият очите ми и ще светнат по-силно от слънцето.
Съзвите на праведника грижливо събираш и стях
световете под младяваш.

Ичехаме по-старите, докато бях момче,
да се държа за небето и земята, та да не залитна.
Дълго останах дете и дълго се подпирах с бастуна,
който ми дадох.
Но когато вечността се проструи през мени се усетих
чужденец в света, небето и земята се гукнаха в
ръцете ми като слаба тресчица.
Господи, сило моя, колко немощни са небето и земята!
Изглеждат като дворци от желязо, а се изпаряват
като вода над пан пред лицето Ти. Само с перченето
си крият своята немощи и плашат деца науки.
Махнете ми се от очите, слънца и звезди. Отбий се от
пътя ми, земьо. Не мелъжете, жени и приятели. С
какво можете да ми помогнете ви, колто безпомощно
стареете и се пмурвате в гроба?
Всичките ви дарове са ябълка с червей в сърцето.
Всичките ви напитки са минали през нечия утроба.
Дрежите ви са паяжина, на която се смее голотата ми.
Усмивете ви – жалки, стях мевикате на помощ,
немощните – немощния.

Господи, сило моя, колко немощни са небето и земята! И всички злини, които хората вършат под небето, са знаци на немощи пак на немощ. Само мощният има сила да върши добро. Само този, който с Теб се храни и пои, сило моя, се издържа със сила за добро.

Само спящият на Твоите гърди усеща отмора. Само този, който оре пред Твоите нозе, се наслажда с плода на своя труд.

Мина детинството ми, хранено със страх и незнание, и с него изчезна надеждата ми в небето и земята. Сега гледам само в Теби за Твоя поглед се държа, люлко моя и възкресение мое.

Още съвсем малко и пътят ми ще приключи.

Още съвсем малко ме придружи, Победничена смъртта, по стръмния път към Теб. Зер колкото по-високо се изкачвам към Теб, толкова по-силно ме дърпат хората надолу в своята бездна.

Бездната се пълни с надменността им и с надеждата им да Те надвият. Истина, колкото повече се пълни бездната им, толкова по-далеч си Ти от нея.

Колко глупави са робите на дървото на познанието!

Мерят мощта си не с Теб, а с броя си. Закона си

освещават не с Твоето име, а с броя си. Пътят на

мнозинството е път на истината за тях. Дървото на познанието е станало дърво на злото, на глупостта и ледения мрак.

Истина, познавачите на този свят знаят всичко,

само не и че са слуги на Сатаната. Като дойде

последният ден, Сатаната ще се зарадва на

голямата си жетва. Що е щурото ва жито! Но по

глупостта си и Сатаната пресмята бройката, а не
пълнотата. Един Твой клас струва повече от цялата
жетва Сатанина. Зер Ти пресмяташ пълнотата на
Хляба на живота, Победниченa смъртта, а не
бройката.

Напразно говоря на безбожниците: насчете се към
Дървото на Живота и ще познаете повече от това,
което искахте да знаете. От дървото на познанието
дяволът ви прави стълба за подземния свят.
Смят ми се безбожниците: ти искаш покрай
Дървото на Живота, да ни обърнеш към твоя Бог,
Когато ни не виждаме.

Истина, няма и да Го видите. Светлостта, която
заслепява и серафимските очи, ще изгори вашите
зеници завинаги.

От всичко, що расте в земната плесен, най-редки са
тия, които вярват в Бога. Мили мои езеро и планина,
весело ми е, че и аз съм с тия най-редки, най-
нечути, най-презрени.

Още съвсем малко, братя, и пътят ни ще приключи.
Още съвсем малко ни придружи, Победниченa
смъртта.

*Н*а колене, племена и народи, пред Божието величие.

Падате бързо на колене пред вашите главатари, а
себавите пред нозете на Всемогъщия!

Оплаквате се: малко ли ни наказва Господ? Дани
беше сторил по-едри и снажни, па тогаз дани
наказва! Ая ни виж сега, повече ли сме от бурен на
пътя в този страшен свят, та ни глашиш с гнева на
несъизмеримо Великия?

Безумци! Когато вашите главатари вивикат да

вършите зло, от което светът трепери, тогава не говорите, че сте много слаби. Само за добри дела се оправдавате с незначителности и слабост. И да сте малки на вид, под голямо име сте записани в книгата на съдбата. Праотецът ви имаше снага на архангел и блестеше с архангелски лик. Затова и вам е отредена архангелска награда или архангелска казън.

Ала щом в сърцето на вашия праотец влезе желанието да познае творенията извън Твореца, неговият архангелски лик потъмня като пръст и неговата великанска снага се разтроши на ситни трохи – на всички вас, неговите потомци. Зер щом пожела да познае ситното, сам стана ситен, за да може да влезе в ситното и да го вкуси, да го опита. Всички ситни трохи, от ситни по-ситни, трябва да се съберат заедно и да се обърнат назад от пръстта към Твореца. За да се изправи отново вашият архангелски праотец и да светне лицето му с блясъка на огледало, турено пред слънцето. Господи мой и Творче мой, изправи човека, както си го сътвори. Сегашният не е Твое дело. Сегашният сам е творец на себе си. Името му е болест – откъде болест в Твоите ръце? Името му е страх – откъде страх у Безстрашния? Името му е злоба – откъде злоба у Незлобливия?

Изпълни ме със Себе си, здраве мое; изпълни ме с вечната Си утринна светлост и ще се изпарят от мен болестта, страхът и злобата. Тъй и мочурището се изпарява пред слънцето и става на нива плодородна!

О да можех от камъните да си направя свирало,
и от езерния гясък и играло, и от горските листа
певало, да ми помогнат да славя Господа!
Да се чуе и гласът на земята сред ангелските хорове.
Синовете човешки се трулат на трапезата на
отсъстващия Домакин, но се радват само на себе си и
на своите залъгалки, забравяйки, че ще трябва да ги
върнат обратно на пръста.
Жалостна е слепотата на синовете човешки, щом не
виждат силата и славата Божия. Птицата живее в
гората и не вижда гората. Рибата плува във водата
и не вижда водата. Къртицата рови под земята и не
вижда земята. Истина, жалостна е еднаквостта на
човека с птиците, рибите и къртиците.
Хората са като добитък: не обръщат внимание на
това, което е в изобилие, а се блестят пред рядкостите,
те, пред изключенията.
В изобилие си, Господи, дихание мое, затова Те не
виждат хората. Очевиден си, Господи, въздишко моя,
затова хорското внимание е отвърнато от Теби
насочено към полярните мечки, към рядкостите в
далечината.
Усърдно служиш на Твоите слуги, вярност моя
сладка, затова си изложен на презрение. Рано
ставаш, за да запалиш слънцето над езерото,
затова сънливците не Те троят. Ревностен си в
паленето на нощни кандила на свода небесен,
ревност моя ненадмината, а хорското лениво сърце
милее много повече за нехайния служител, отколкото
за ревностния.
Любов моя, да е моя воля, всички обитатели на

земята, водата и въздуха ще се затичат да Ти пеят химни. Да е моя воля, ще падне пердето от очите на земята и разпътницата пак ще стане девойка, както сия сътвори.

Истина, велики си, Боже мой, дори и без света. Велики си и когато светът Те слави и когато светът Те хули. Но когато светът Те хули, по-велики изглеждаш в очите на Твоите светии.

Световите се роят около Теб, Господи,
като пчели около цъфнала череша.

Един свят излъсква другия, един другия му отнема храната, един другия смята за паразит. Всички претендират за Теб повече от Теб Самия.

От кипежа на Твоята пълнота роящи се хранят, Сладост Неизчерпаема. Всички се ояждат и всички си тръгват гладни.

От всички роящи хорският рояк си тръгва най-гладен. Не защото Ти, Стопанино, нямаш храна за хората, а защото те не познават своята храна, ами се борят за един филиз с псениците.

Пред всички творения и преди времето и материята Ти, Господи, си оформил в сърцето Си човека. Първо си намислил човека, макар и да си го разкрил последен в броещата на творението. Тъй и градинарят мисли през цялото време за розовия цвят докато копае и седи сухи шипове. Тъй и зидарят първо намисля кубето на храма, макар да го зида последно.

Родил си първо човека в сърцето Си, преди още да започнеш творението.

Помогни на смъртния ми език да именува този

човек, този блясък на Твоята слава, тази песен на
Твое то блаженство. Да го нарекали Все човек?
Защото както той се е пазел в Твое то сърце, тъй и в
неговия ум се е пазел целият свят заедно с човека и
стъпниците на човека.

И никой не знае Отца, само Синът, нито пък знае
някой Сина, само Отец. Като Нирвана си бил,
Господи, преди Синът да се зачене у Теб; без брой и
безимеси бил.

Как да Те възвелича из сред рояка гладни гъсеници,
щредно подухване на вятъра довява връз
цьфналата череша, а друго отвява, и чийто живот
целият е между две подухания?

Господи, блян мой денонощни, помогни ми да Те
възвелича. Да не остане нищо велико в сърцето ми,
освен Теб.

Нека Те величат всички творения, Господи; не Теб
за да направят велик, но себе си.

Истина, превелик си Ти, Господи, и не могат
всичките ни химни да Те направят по-велик.

И когато всички рояци насекоми отлитнат от
цьфналата череша, тя си остава същата по
височина и пролетна чудна хубост.

*Господи, сладка тайна на душата ми,
колко лек излиза този свят, когато го меря на един
кантар с Теб!
На едната страна на кантара – езеро от разтопено
злато; на другата – тъмен дим.
Всичките ми грижи и тялото ми с трептежите му от
сладост и горчилка какво са, ако не дим, зад който
душата ми плува по златно езеро?*

Как да разкрия на хората тайната, която виждам през кръговете Твои архангели? Как да говоря на трохите за цялото? Как ноктите на нозете ще разберат за течението на кръвта? Истина, мъчно е на онемелия от чудо да говори на оглушали от кръсъци.

Първо е раждането, па тогаз сътворението. Както мисълта първо се ражда чудно и тайнствено у човека и едва тогава става на дело, тъй чудно и тайнствено се е родилу Теб Всечовекът, Единородният; с Него е сътворено всичко, което Бог може да сътвори.

В Твоего непорочно девство действие на Всесветия Дух се роди Син. Това е раждане на Бога свеще.

Както е горе, така е и долу, казваха старите. Това, което стана на небето, стана и на земята. Това, което стана във вечността, стана и във времето. Мил си ми, любов моя, защото си тайна. Нали всяка любов гори и не изгаря докато трае тайната. Открита тайна – изгоряла любов. Заклевам Ти се във вечна любов, както Ти ми се заклеваш във вечна тайна.

Облякъл си се в седмори небеса, скрил си се предълбоко от всички очи. И да се слеят всички слънца в едно око, пак не биха прогорили Твоего було. Не нарочно си се укрил, Велики Господи, ами поради нашето несъвършенство. Разложено и разтрошено творение не Те вижда. Само за този не си скрит, който е станал едно с Теб. За този не си скрит, за когото е строшена стената между Аз и Ти.

Господи, мила тайна надушата ми, колко лек излиза
този свят, когато го меря на един кантар с Теб.
На едната страна на кантара — езеро от разтопено
злато; на другата — тъмен дим.

Дотихезики замислен ум се доближаваш,
годенико надушата ми, Душе Всесвети.
Отговорлив език бягаш като лебед от бурно езеро.
Като лебед плуваш по тишината на сърцето ми и го
правиш гладно.
Съседимои, престанете с вашата земна мъдрост.
Мъдростта се ражда, а не се прави. Както се ражда
Мъдростта у Бога, тъй се ражда и на земята.
Родената мъдрост прави всичко, но не се прави.
Сумлище се хвалите, само хвалковци! Що е вашият
ум, ако не много знаене? Щом като много знаете, как
не познахте миговете на чудесното раждане на
мъдростта у вас? Чувам ви понякога да говорите за
велики мисли, родени у вас ненадейно и без да сте
се трудили. Кой ги е родил, многознайници? Как тъй
се роди баща без баща, щом признавате, че не вие сте
им родители?
Истина ви казвам: баща им е Всесветият Дух, а
майка — оцелялото девическо кътче в душата ви, в
което Всесветият Дух още смее да влиза.
Тъй се ражда всяка мъдрост на небето и на земята:
от Девойка и Светия Дух. Над девството на Първата
Ипостас повея Светия Дух, та се роди Все човекът,
Божията Премъдрост.
Каквото е девството на Отца на небето, такова е
девството на Майката на земята. Каквото е
действието на Светия Дух на небето, такова е

действието Му на земята. Каквото е раждането на Мъдростта на небето, такова е раждането на мъдростта на земята.

Душо моя, всякогашна изненадо моя! Гледай: това, което се е сбъднало веднъж на небето и на земята, трябва да се сбъдне и у теб. Трябва да станеш девица, за да заченеш Божията Мъдрост. Девица, за да те помилва Божият Дух. Всички чудеса на небето и на земята са станали от Девица и Дух. Девица ражда творческата мъдрост. От блудна жена излизая ловознание. Само Девица може да види истината; блудната жена може само да познае тварите.

Господи триипостасни, очисти огледалото на душата ми и наклони лицето Си над него. Да светне душата ми със славата на своя Господар. Да се отпечата в нея пречудната история на небето и земята. Да се изпълни с блясъка на езерото по гладне.

Щом се вързах за Теб, любов моя, всички други върви се разкъсаха.

Гледам лястовица как пищца над разореното си гнездо и казвам: аз не съм вързан за гнездото си. Гледам син как тъгува за родителите си и казвам: аз не съм вързан за родителите си.

Гледам риба как се мята, щом я извадят от водата, и казвам: това съм аз! Ако ме извадят от Твоя скут, тоз час ще издъхна като риба, хвърлена на пясъка. Как можах толкова безвъзвратно да се потопя в Теб и да живея, ако никога преди това не съм бил при Теб? Истина, бил съм при Теб още от вечността,

затова се усещам при Теб като удома си.
Нито Отец е преди Сина, нито Синът преди Отца,
нито Всесветият Дух преди или след Отца и Сина.
Както човек, будейки се, отваря изведнъжи
едновременно двете си очи, тъй изведнъжи
едновременно се разкриват Трите Ипостаси Теб.
Няма Отец без Син, нито Син без Светия Дух.
Когато лягам край моето езеро и заспивам, без да
сънувам, нито силата на съзнанието ми умира, нито
желанието, нито волята, но всичко се слива в едно
блажено, нирванско, неразличимо единство.
Но когато слънцето блисне златото си по езерото, аз
се будя не като нирванско единство, но като
триединство от съзнание, сила и воля.
Това е Твоята история в душата ми, Господи,
тълкувателю на моя живот. Не е ли историята на
душата ми тълкувател на историята на всичко
сътворено? И на Теб, крепост моя, и на Теб –
прости! – е тълкувател моята душа.
Крепост моя, спаси ме от чужденците, които напират
върху мен.
Живот мой, изгори всички плонки на смъртта по
душата и по тялото ми.

*Любажи сърцето ми селя на милостта Си,
премилостиви Господи мой.
Да не се вдигне никога в сърцето ми гняв срещу
мощния и презрение към немощния. Гледай: всички
те са по-немощни и от утринната роса.
Да не свие никога гнезд в сърцето ми омраза
срещутия, които ми готвят зло. Да се сетя за края*

ими да бъде спокоен.

Милостта отваря път към сърцето на всички творения и донася радост. Немилостта туря мъгла на челото и дава кобна самота.

Помилуй милостивия, най-мека, Деснице, и му открий тайната на Твоята мъдрост.

Всечовекът е чедо на милостта на Отца и светлостта на Духа.

Целият тварен свят е само притча за Него. И мощните слънца на небесата, и ситните капки вода в езерото са все притчи за Него. Всички зидове на небето и земята от премощните серафими около Владетеля до най-ситните пращинки разправят една и съща притча за Него, своята прасъщност и произвор.

Що са всички неща на земята и на месечината, ако не слънце в притчи? Тъй и всяка видима и невидима твар е Всечовекът в притчи. Същината е проста, но притчите за същината нямат ни край, ни брой.

Съседи мои, как да ви говоря за същината, щом и притчите не разбирате?

О, да знаете колко сладко е да потънеш на дъното на всички притчи, дето притчите започват и свършват. Дето езикът занемява и всичко е казано отведъж!

Колко досадни стават тогава всичките дълги и сложни притчи на творението. Истина, толкова досадно, колкото да слуша за светкавиците този, който ги гледа всеки ден.

Вземи ме при Себе Си, Сине Единородни, за да бъда едно с Теб както бях преди сътворението и

падението.

Нека дългата ми и изморителна притча за Теб приключи със светкавичното Ти виждане. Нека умре самоизмамата ми, че съм нещо до Теб, нещо друго извън Теб.

Препълнени са ушите ми с притчи. Зениците ми не щат да гледат вече изложба на одеяния, но Теб, същино моя, претоварена с притчи и одеяния.

Ми не исках много от мен, любов моя.

Гледай, хората искат повече.

Омотан съм с дебелия шаяк на небитието, който затиска очите на душата ми. Ти само исках душата ми да отмотае от себе си сенчестия шаяк и да отвори очи за Теб, сило моя и истинно моя. А хората искат душата ми да се омотава с все по-дебели и тежки шаяци.

О, помогни ми, помогни ми! Помогни на душата ми да стигне до волност и лекота; до лекота и въздушни крила; до въздушни крила и огнена колесница.

Дълги са притчите, предълги; кратка е поуката – една дума. Притчите се преливат в притчи, както гладкото лице на моето езеро – от боя в боя. Имали край преливането на вода под слънцето? Имали край преливането на притчи в притчи?

Дълги са притчите, предълги; кратка е поуката – една дума. Тиси тази дума, словесни Боже. Тиси поуката на всички притчи.

Каквото звездите чертаят по небето, това шумоли и тревата по земята. Каквото водата струи в морето, това реве и огънят в дълбините. Каквото ангелът

говори с очите си, това вика и ходжата от минаретото. Каквото Вчера мина и замина, това Днеска иде и напиря.

Една е същината на всички неща; една е поуката на всички притчи. Нещата са гатанки за небето. Ти си отговорът на всички гатанки. Притчите са Твоето Надълго и Нашироко; Ти си Краткото на всички притчи. Зрънце си злато на бряг от камък. Кажали Твоето име, всичко съм казал, и повече от това:

Любов моя, помилуй ме! Сило и Истино моя, помилуй ме!

Каква полза от дреха, ако няма тяло да се облече?

Каква полза от тяло, ако душата не се облича с него? Каква полза от душа, ако Ти не бдиш в нея, Огън под пепелта? Дрехата ми ще е пепел и дим, ако тялото ми не Ј даде цена.

Чудното ми езеро ще е сляпо блато, ако бистрата му вода се изцеди от него.

Душата ми ще е пепел и дим, ако Ти се изцедиш от нея, Роса утринна.

В пепелта на всички неща изписваш
Своето име и с пушека на всички неща
забулваш пламъка на сиянието Си.

Твоят пламък е роса за жадните, които се притискат към Твоя skut. Но той е огън изгарящ за тия, които бягат от него.

Истина, Ти си рай за чистите и пъкъл за нечистите.

Когато дойде Последният Ден – когато Първият Последен Ден се открие на хората като Един Ден – тогава чистите ще се радват, а нечистите ще се тровят. И ще писнат нечистите: у-у, ядохме пепелта на земята, а сега и огъня на небето ли ще ядем!

Пророците Ти, Майко небесна, бяха търсачи на таен огън, мурци във вулканични недра. Побезкрайната Симилост Ти даде всеки муда извади искрата, за която той се муркаше, докато всички искири не се